

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ МІСЬКОГО
ГОСПОДАРСТВА імені О. М. БЕКЕТОВА

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

до виконання контрольної роботи

з навчальної дисципліни

«ЕЛЕКТРОННЕ УРЯДУВАННЯ»

*(для студентів бакалавріату заочної форми навчання спеціальності
281 – Публічне управління та адміністрування)*

Харків
ХНУМГ ім. О. М. Бекетова
2019

Методичні рекомендації до виконання контрольної роботи з навчальної дисципліни «Електронне урядування» (для студентів бакалавріату заочної форми навчання спеціальності 281 – Публічне управління та адміністрування) / Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова ; уклад. С. О. Гайдученко. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2019. – 13 с.

Укладач д-р наук з держ.упр., доц. С. О. Гайдученко

Рецензент

Н.О. Кондратенко, доктор економічних наук, професор Харківського національного університету міського господарства імені О. М. Бекетова

*Рекомендовано кафедрою менеджменту і публічного адміністрування,
протокол № 2 від 17.09.2019*

Контрольна робота є однією з важливих форм поточного контролю за самостійною роботою студентів. Мета контрольної роботи з дисципліни «Електронне урядування» – закріплення, поглиблення та узагальнення теоретичних знань та практичних навичок, отриманих студентами під час опанування навчальної дисципліни, вивчення зарубіжного досвіду електронного урядування.

Перелік тем контрольних робіт розроблено відповідно до навчальної програми та охоплює головні аспекти дисципліни.

Варіант контрольної роботи слід визначити за двома останніми цифрами залікової книжки за допомогою наведеної таблиці 1.

Таблиця 1 – Варіант контрольної роботи

№ вар	Дві останні цифри залікової книжки				
1	00	91	89	54	28
2	39	83	93	27	10
3	79	92	80	53	44
4	52	88	95	01	24
5	09	94	84	75	74
6	38	86	81	33	43
7	51	96	90	08	48
8	22	85	87	77	42
9	78	97	82	50	02
10	23	99	98	76	31
11	16	56	17	68	18
12	55	13	69	15	64
13	45	57	04	36	06
14	03	29	46	26	70
15	34	58	35	66	19
16	11	59	14	47	63
17	73	07	60	05	65
18	32	49	21	40	62
19	12	71	25	61	67
20	72	20	37	30	41

Виконання контрольної роботи базується на вивченні концептуальних засад та державної політики електронного урядування, законів та підзаконних нормативно-правових актів України щодо інформаційного суспільства, інформатизації та електронного урядування в Україні.

Джерелами отримання фактичних даних можуть служити книги і навчальні посібники, довідники, періодичні видання, журнали і газети, різні інформаційні бюлетені, а також нормативні документи. При виконанні контрольних робіт доцільно користуватися літературою до навчального курсу «Електронне урядування», список якої додається. Студент повинен

провести цілеспрямований відбір спеціальної наукової літератури та необхідних нормативних документів.

Під час виконання контрольної роботи з дисципліни «Електронне урядування» студенти повинні докладно розкрити сутність питань, зазначених у обраному варіанті. Питання треба розглядати у тій послідовності, у якій вони визначені у завданні.

Контрольна робота повинна мати такі структурні елементи:

– титульний аркуш, на якому вказується назва міністерства, навчального закладу та кафедри, номер варіанту контрольної роботи, відомості про студента (факультет, група, номер у груповому журналі, шифр, прізвище, ініціали), місце й рік написання;

– розгорнутий план визначених за варіантом питань, що відбиває внутрішню структуру роботи;

– вступ; у вступі зазначається мета і завдання роботи, визначається актуальність питань, що розглядаються, коротко описується структура контрольної роботи;

– основна частина складається з відповіді на теоретичні питання, вони повинні бути повними та конкретними, можна використовувати статистичну і аналітичну інформацію, посилання на нормативно-правові акти, можливе наведення таблиць, схем, діаграм;

– висновок; у висновку підводиться підсумок проведеної роботи. Тут слід узагальнити суть поставленої проблеми, вказати можливі напрями їх використання, запропонувати перспективи подальшої розробки теми; висновки показують, наскільки авторові вдалося досягти мети, поставленої у вступі, і чи вирішені конкретні завдання, які були виділені там же;

– список використаних джерел в алфавітному порядку; у список використаних джерел автор контрольної роботи включає ті книги і статті, на які він спирався в процесі її написання. Не слід включати праці, з якими студент особисто не знайомився. Опис видань в списку літератури робиться відповідно до існуючих стандартів. Список літератури повинен складати не менше 10 найменувань. Добираючи літературу (монографії, підручники, журнальні статті і т.п.), необхідно враховувати дату її видання. В першу чергу слід звернути увагу на літературу останніх років.

Окрім опублікованих видань студенти можуть скористатися інформаційними ресурсами мережі Internet, в цьому випадку також необхідно приводити посилання на джерела з повною вказівкою назви роботи і її електронної адреси.

У тексті роботи слід виділяти й озаглавлювати відповідні розділи.

Зміст контрольної роботи повинен відповідати планові та повністю розкривати питання варіанту.

Сторінки повинні бути пронумеровані. Загальна нумерація починається з титульного аркуша, однак номер на ньому не ставиться.

Посилання на джерела необхідно подавати по тексту контрольної роботи у квадратних дужках. Так, посилання [5, с. 7] свідчить, що 5 – це порядковий номер джерела, позначеного у списку літератури, а 7 – сторінка з вказаного джерела.

Контрольна робота може бути надрукована або написана від руки крупним, чітким почерком. Обсяг контрольної роботи повинен дорівнювати 12–15 сторінкам друкованого (набраних 14 шрифтом через 1,5 інтервала) або 15–18 сторінкам рукописного тексту (учнівський зошит). При цьому слід мати на увазі, що головною вимогою до контрольної роботи є розкриття суті питань варіанту, а не кількість сторінок.

Наприкінці роботи студент обов'язково повинен поставити підпис та дату закінчення виконання контрольної роботи.

Дотримання всіх правил, що стосуються форми та змісту роботи - запорука її успішного виконання й відповідної оцінки. Робота оцінюється за змістом, повнотою викладеного матеріалу, грамотністю, логічністю викладання матеріалу, наявністю власних висновків і узагальнень та рівнем самостійності.

Не допускається пряме переписування текстів із джерел без цитування і відповідних посилань. Робота не зараховується, якщо вона скачана з Інтернету.

Контрольна робота подається студентом до складання заліку. Під час заліку обов'язково проводиться співбесіда з питань розглянутих у контрольній роботі.

Контрольна робота може бути не зарахована викладачем, якщо недостатньо розкрита сутність питань, визначених у варіанті, або розглянути не всі питання, або робота неналежно оформлена. У такому випадку студенту треба допрацювати роботу, враховуючи всі зауваження викладача.

Зміст тем контрольної роботи

Варіант 1.

1. Електронний уряд і електронне урядування поняття і суть. Основні цілі, завдання електронного урядування в Україні.

2. Електронний парламент. Автоматизація процесів функціонування парламенту як пріоритетний напрям електронної демократії. Електронне звернення громадян.

3. Інформаційна безпека в електронному урядуванні. Загрози особі, суспільству та державі, обумовлені впровадженням інформаційно-комунікаційних технологій, зокрема, електронного урядування. Основні принципи та задачі захисту інформації в електронному урядуванні.

Варіант 2.

1. Електронна демократія поняття і суть. Які елементи електронної

демократії сьогодні реалізовані в Україні? Які економічні переваги має для суспільства в цілому запровадження е-демократії?

2. Системи оцінювання розвитку інформаційного суспільства та електронного урядування. Національна система індикаторів розвитку інформаційного суспільства в Україні.

3. Основні підходи та моделі до побудови електронного уряду. Архітектура електронного уряду. Елементи електронного уряду.

Варіант 3.

1. Поняття інформаційного суспільства. Назвіть основні риси і особливості сучасного інформаційного суспільства. Основні індекси рівня розвитку інформаційного суспільства.

2. Географічні інформаційні системи (ГІС) в державному управлінні та місцевому самоврядуванні.

3. Економічні аспекти впровадження і функціонування електронного уряду. Організаційні аспекти впровадження електронного управління. Кадрові аспекти впровадження і функціонування технологій електронного управління.

Варіант 4.

1. Теоретичні основи електронного урядування: теорія нового державного менеджменту, теорія політичних мереж.

2. Організаційні та технологічні засади е-урядування. Основні фактори, що перешкоджають запровадженню та розвитку технологій електронного урядування в системі державного управління та місцевого самоврядування.

3. Електронний документообіг як технологічна основа взаємодії органів державної влади і місцевого самоврядування, громадян та бізнесу в умовах електронного урядування. Основні характеристики системи ЕДО та вимоги до них. Законодавство з питань ЕДО.

Варіант 5.

1. Нормативно-правове забезпечення впровадження електронного уряду. Основні нормативно-правові акти у сфері е-управління і інформатизації в Україні.

2. Завдання державної політики у сфері державних електронних інформаційних ресурсів. Бази даних. Відмітні ознаки бази даних. Система управління базами даних. Класифікація баз даних.

3. Електронний цифровий підпис. Основи формування та надання електронного цифрового підпису (ЕЦП). Національна система електронного цифрового підпису, її організаційна структура, функції та завдання суб'єктів Національної системи ЕЦП. Стан та перспективи розвитку Національної системи ЕЦП. Нормативно-правова база з питань ЕЦП.

Варіант 6.

1. Зміст етапів електронного урядування в Україні. Пілотний проект поняття і суть. Регіональні ініціативи з розвитку електронного урядування. Проекти «Електронне село», «Електронне місто», «Електронний регіон» тощо.

2. Вимоги до сучасних систем електронного документообігу. Характеристики та критерії систем електронного документообігу.

3. Єдиний інформаційний простір як сукупність стандартизованих технологій. Принципи сучасної інформаційної геополітики. Напрями розвитку національних інфраструктур і систем.

Варіант 7.

1. Основні модулі електронного урядування в західних країнах: G2G - government to government, G2B - government to business, G2C - government to citizens. Моделі електронного урядування.

2. Нормативно-правове забезпечення доступу до публічної інформації в Україні: стан та проблеми. Доступ до публічної інформації як інструмент відкритості влади. Доступ до публічної інформації як важлива складова взаємодії влади і громадськості.

3. Телекомунікаційні і інформаційно-комунікаційні системи. Основні напрями розвитку телекомунікаційних мереж. Інтернет як основа електронного управління.

Варіант 8.

1. Оцінка та контроль діяльності органів влади та місцевого самоврядування з боку суспільства та бізнесу з допомогою технологій електронного урядування. Участь громадян, громадських організацій та суб'єктів господарювання у формуванні державної політики.

2. Системи електронних платежів. Електронні архіви і управління документами. Національні облікові системи (реєстри, кадастри).

3. Основні принципи побудови інформаційно-технічної інфраструктури. Упровадження інформаційних систем управління діяльністю державних установ.

Варіант 9.

1. Портал державних послуг. Особливості побудови порталів органів влади в світі. Моделі побудови порталів органів влади.

2. Нормативне забезпечення комплексного захисту інформації в інформаційних системах. Основна термінологія систем захисту інформації. Основні принципи і концептуальні засади організації забезпечення технічного захисту інформації в Україні.

3. Роль інформації в державному управлінні та місцевому самоврядуванні. Інформаційно-аналітична діяльність. Методологія,

технологія та організація процесу інформаційно-аналітичної діяльності.

Варіант 10.

1. Інформаційний простір: поняття і основні компоненти. Технологічна основа інформаційної інфраструктури системи електронного уряду, її складові.

2. Досвід Великобританії, США, Канади та ЄС щодо побудови порталів органів влади.

3. Інформаційна безпека у системі електронного урядування. Державна політика інформаційної безпеки. Сутність поняття «інформаційна безпека». Об'єкт інформаційної безпеки. Основні закони та підзаконні нормативно-правові акти, що регулюють питання інформаційної безпеки.

Варіант 11.

1. Електронні адміністративні послуги: базові поняття, сутність. Елементарні та композитні адміністративні послуги. Послуги для бізнесу. Послуги для громадян. Послуги органам влади.

2. Основні завдання нормативно-правового регулювання е-урядування. Сфери нормативно-правового регулювання в е-урядуванні. Основні нормативно-правові акти з регулювання е-урядування в Україні.

3. Аналітичні документи, що застосовуються в публічному управлінні. Національний депозитарій електронних інформаційних ресурсів.

Варіант 12.

1. Основні принципи забезпечення інформаційної безпеки. Завдання захисту інформації. Напрями інформаційної безпеки.

2. Адміністративна послуга: поняття, основні ознаки, принципи надання, види. Досвід провідних країн світу з впровадження адміністративних послуг. Критерії оцінювання якості та стандартів надання адміністративних послуг в Україні та в країнах Європейського союзу.

3. Впровадження елементів електронного управління в Україні. Інтеграція і стандартизація міжгалузевих інформаційних систем. Впровадження ефективних відомчих інформаційних систем.

Варіант 13.

1. Електронний документообіг як основа діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування. Електронний документ. Технологія електронного документообігу. Закон України «Про електронний документ і електронний документообіг», його характеристика.

2. Проблеми інтеграції інформаційного простору України у світову інформаційну спільноту.

3. Захист персональних даних в Україні: стан та перспективи. Відповідальність за порушення права на доступ до інформації в Україні. Перспективи правового регулювання в інформаційній сфері України.

Варіант 14.

1. Електронний цифровий підпис. Національна система електронного цифрового підпису. Механізм електронного цифрового підпису.

2. Проблеми цифрової нерівності в контексті розбудови інформаційного суспільства та розвитку електронного урядування. Основні причини виникнення цифрової нерівності у суспільстві. Шляхи подолання цифрової нерівності в Україні та світі.

3. Електронне урядування та протидія корупції. Електронна участь громадян у процесі прийняття державних рішень.

Варіант 15.

1. Державна політика та державне управління з питань електронних інформаційних ресурсів. Стан національних електронних інформаційних ресурсів в Україні та тенденції їх розвитку.

2. Електронні вибори як елемент представницької демократії. Впровадження порталів для інтерактивного голосування з інформацією про партійні програми та дискусійними форумами. Електронне голосування як засіб зміцнення демократії. Переваги та недоліки електронного голосування.

3. Етапи побудови порталу органу державної влади. Поняття і класифікація порталів. Структура порталу органу державної влади. Основні функції порталу органу державної влади.

Варіант 16.

1. Основні підходи і моделі побудови електронного уряду. Базові моделі побудови електронного уряду.

2. Державна (національна) інформаційна політика, її мета, зміст, основні завдання. Основні функції державного управління та місцевого самоврядування за умов електронного урядування, їх характеристика, умови забезпечення виконання та структура.

3. Електронний парламент. Автоматизація процесів функціонування парламенту як пріоритетний напрям електронної демократії. Електронне звернення громадян.

Варіант 17.

1. Інформаційно-технологічна інфраструктура, характеристика її компонентів.

2. Сучасні інфраструктури електронної ідентифікації та авторизації громадян. Електронні ідентифікаційні карти. Застосування електронного

цифрового підпису. Унікальні персональні номери як засіб ідентифікації громадян. Електронні паспорти.

3. Обов'язкові умови створення е-урядування. Інтегровані кількісні та якісні оцінки е-урядування в країні. Органи державної влади, що забезпечують загальну координацію політики і практичної діяльності на стратегічному рівні у сфері ІКТ і е-урядування в Україні.

Варіант 18.

1. Інформаційні ресурси органів державної влади та місцевого самоврядування. Основні завдання управління інформаційними ресурсами.

2. Портали – основна інформаційно-технологічна форма організації комунікацій в електронному урядуванні. Особливості побудови порталів органів влади в світі.

3. Проблеми цифрової нерівності в контексті розбудови інформаційного суспільства та розвитку електронного урядування. Основні причини виникнення цифрової нерівності у суспільстві. Шляхи подолання цифрової нерівності в Україні та світі.

Варіант 19.

1. Глобальні комп'ютерні мережі: основні поняття, принципи функціонування. Пошукові системи.

2. Класифікація електронних інформаційних ресурсів. Організаційна структура електронних інформаційних ресурсів. Електронні інформаційні ресурси органів державної влади та органів місцевого самоврядування.

3. Вихідні фактори формування та зміни змісту функцій державного управління та місцевого самоврядування при електронному урядуванні. Модель та стратегії державного управління в умовах інформаційного суспільства та електронного урядування. Передумови та проблеми впровадження електронного урядування.

Варіант 20.

1. Основні функції Інтернет-порталу органу державного управління. Структура порталу.

2. Електронні адміністративні послуги. Досвід провідних країн світу з впровадження адміністративних послуг. Критерії оцінювання якості та стандартів надання адміністративних послуг в Україні та в країнах Європейського союзу.

3. Сучасні інфраструктури електронної ідентифікації та авторизації громадян. Електронні ідентифікаційні карти. Застосування електронного цифрового підпису. Унікальні персональні номери як засіб ідентифікації громадян. Електронні паспорти. Прикладні системи, що забезпечують окремі сервіси та послуги е-уряду.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Базова

1. Данилин А. В. Электронные государственные услуги и административные регламенты : от политической задачи к архитектуре «электронного правительства» / А. В. Данилин. – Москва : ИНФРА-М, 2004. – 336 с.

11. Дубов Д. В. Основи електронного урядування : навч. посібник / Д. В. Дубов, С. В. Дубова. – Київ : Центр навчальної літератури, 2006. – 176 с.

12. Електронне урядування : підручник / авт. кол. : В. П. Горбулін, Н.В. Грицяк, А. І. Семенченко, О. В. Карпенко та ін. ; за заг. ред. проф. Ю. В. Ковбасюка ; наук. ред. проф. Н. В. Грицяк, проф. А. І. Семенченка. – Київ : НАДУ, 2014. – 352 с.

13. Електронне урядування. Опорний конспект лекцій / С. В. Дзюба, І. Б. Жилияєв, С. К. Полумієнко, І. А. Рубан, А. І. Семенченко за ред. А. І. Семенченка. – Київ, 2012.

14. Інформатизація управління соціальними системами: Орг.-правові питання теорії та практики : навч. посібник / В. Д. Гавловський, Р. А. Калюжний, В. С. Цимбалюк та ін.; За заг. Ред. М. Я. Швеця, Р. А. Калюжного. – Київ : МАУП, 2003. – 336 с.

15. Клименко І. В. Система електронного документообігу в державному управлінні : Навч.-метод. посібник / І. В. Клименко, К. О. Линьов. – Київ : Вид-во НАДУ, 2006. – 32 с.

16. Клименко І.В. Технології електронного врядування / І. В. Клименко, К. О. Линьов. – Київ : Центр сприяння інституційному розвитку державної служби , 2006. – 192 с.

17. Клімушин П. С. Електронне урядування в інформаційному суспільстві : [монографія] / П. С. Клімушин, А. О. Серенок. – Харків : Вид-во ХарРІ НАДУ «Магістр», 2010. – 312 с.

Допоміжна

1. Георгиев И. Центральная Европа на пути к электронному правительству / И. Георгиев // Государственное управление в переходных экономиках. Интернет на службе граждан. – Київ : Международный центр перспективных исследований, 2003. – С. 11 – 14.

2. Демпси Дж. Электронное правительство и его выгоды для широких масс / Дж. Демпси // Государственное управление в переходных экономиках. Интернет на службе граждан. – Київ : Международный центр перспективных исследований, 2003. – С. 24 – 27.

3. Клименко И. В. Проблемы внедрения информационной системы

«электронное правительство» в государственное управление / И. В. Клименко, Г. С. Литвинов // Збірник наукових праць Української Академії державного управління при Президентові України : Сучасні проблеми державного управління / За заг. ред. В. І. Лугового, В. М. Князева. – Київ: Вид-во УАДУ, 2003. – Вип.1. – С. 98 – 105.

4. Електронне врядування. Інформатизація державного управління, Навчальний посібник. / Ю. Г. Машкаров, О. В. Орлов, П. С. Клімушин, І. В. Кобзев, М. В. Мордвинцев – Харків : Вид-во ХарРІ НАДУ "Магістр", 2011. – 292 с.

5. Нестеренко О. В. Використання геоінформаційних технологій для забезпечення системи електронного уряду / О. В. Нестеренко // Ученые записки Таврического национального университета. – 2004. – Серия «География». – Том 17 (56). – № 2. – С. 99 – 104.

6. Роджерс Э. Коммуникации в организациях: Пер. с англ. / Э. Роджерс, Р. Агарвала-Роджерс. – М.: Экономика, 1980. – 176 с.

7. Раздорожный А. А. Документирование управленческой деятельности : уч. пособие. / А. А. Раздорожный – М. : ИНФРА-М, 2007. – 304 с.

8. Серенок А. О. Комплексний індекс показника готовності до електронного уряду / А. О. Серенок // Теорія та практика державного управління : зб. наук. пр. – Харків : Вид-во ХарРІ НАДУ "Магістр", 2009. – Вип. 2 (25). – С. 353 – 359.

9. Серенок А. О. Упровадження технологій електронного урядування в діяльність органів місцевого самоврядування / А. О. Серенок // Державне будівництво [Електронне видання]. – 2008. – № 1. – Режим доступу до журн. : <http://www.kbuara.kharkov.ua>

10. Соколов В. С. Документационное обеспечение управления : Учебник. / В. С. Соколов. – 2-е изд. – М. : ФОРУМ : ИНФРА-М, 2007. – 176 с.

Виробничо-практичне видання

Методичні рекомендації
до виконання контрольної роботи
з навчальної дисципліни

«ЕЛЕКТРОННЕ УРЯДУВАННЯ»

*(для студентів бакалавріату заочної форми навчання спеціальності
281 – Публічне управління та адміністрування)*

Укладач **ГАЙДУЧЕНКО** Світлана Олександрівна

Відповідальний за випуск *М. К. Гнатенко*

За авторською редакцією

Комп'ютерне верстання *С. О. Гайдученко*

План 2019 , поз. 448 М

Підп. до друку 29.10.2019. Формат 60 ×84/16
Друк на ризографі Ум. друк. арк. 0,75
Тираж 50 пр. Зам. №

Видавець і виготовлювач:

Харківський національний університет
міського господарства імені О. М. Бекетова,
вул. Маршала Бажанова, 17, Харків, 61002.

Електронна адреса: rectorat@kname.edu.ua

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи:

ДК № 5328 від 11.04.2017